

Uredništvo v Gornji Radgoni, Spod. Griz šte. 7, I. nadstropje. Rokopisov ne vrača.

Izhaja vsak četrtek zjutraj in stane s poštnino vred za celoletno 20 Din, za pol leta 10 Din, za četrt leta 5 Din

Posamezna številka

Poštnina plačana pri prevzemu.

MURSKA STRAŽA

GLASILO OBMEJNIH SLOVENCEV

Upravištvo v Gornji Radgoni, Spod. Griz šte. 7, I. nadstropje. Telefon šte. 7.

Inserati: Ena šeststolpna petivrstna (prostor 3 mm visok in 42 mm širok) 50 p. Pri večkratni objavi primeren popust. Posamezna številka 50 p

52. šte. 52.

Gornja Radgona, dne 28. decembra 1922.

IV. leto.

*Srečno in blagoslovljeno
Novo leto 1923*

*želi vsem svojim naročnikom, dopisnikom, inserentom in prijateljem
„Murska Straža“.*

„Vendušje.“

(Izvirni dopis iz Prekmurja.)

Dovolite gospod urednik, da par vrstic napišem v Vaš list, v naše nadvse priljubljeno „M. Stražo“. Prosim Vas tudi, da članek priobčite v tem jeziku in v celoti.

V eni izmed zadnjih števil novorojenega lista naše krajine čitam članek, ki mi proti najboljši volji trese živce. Že prva številka tega novorojenčka mi je bila sumljiva. Nisem se varal! Prišlo, kar sem takoj pričakoval. Ta list molči v par številkah, kakor nedolžno jagnje, a v zadnji številki pa izliva žolč na ljudi, katerih imena niti vreden ni, da jih imenuje. To je pa vendar preveč! Taki ljudje, kateri niti ne vedo, kako se je kruh z lastnimi zobmi tako nesramno napadajo naše voditelje, govori v njih v nebo vpijoče laži. Seveda ti ne vedo, kakšno je trpljenje za dobrobit ljudstva, ki ga idealen človek hoče spraviti svojemu iz srca ljubljenemu ljudstvu, posebno v takih časih, kakoršne smo doživeli minulo desetletje. Dobili smo svobodo, ki pa je prišla le po zaslugi i neustrašeni borbi ljudi, ki jih napada „Morska Krajina“. Ne povem preveč, ako trdim, da, ako bi ne imeli par mož, ki so goreli za osvoboditev našega ljudstva, ni naše svobode, nismo prosti v lastni domovini in tudi ta list ne bi zagledal božjega, belega dne!

Tako mislim jaz in tako misli mnogo mnogo drugih. Posebno pa to stališče zavzemajmo vsi mi narodno zavedni sini nekdanje velike i mogočne, sedaj bolj zmanjšane Kneževine Pribina i njegovega sina kneza Kocla. Dasi smo pohajali ne dolgo še madjarske šole in bili gojeni v „viteškem“ madjarskem duhu — ni naša krivda, — vendar nam je ljubi Bog dal pameti, s katero smo prišli do prepričanja, da smo sini mogočne matere Slave. Zavedali smo se, da so naše žile napoljene s slovansko krvjo, zavedali smo se in spoznali, da nas je mogočno število na svetu, ki tudi lahko gospodarimo na svoji zemlji, ne pa, da bi bili vedno ponižni hlapci „višjih“ gospodov.

Bog je blagoslovil delo naših narodnih mučnikov. Prišla je zaželjena svoboda. Zlomljena je bila moč naših zatiralcev. 4. junija 1920 je bil podpisan mir, ko so se Madžari odrekli vsem pravicam nad Prekmurjem. Nepopisno veselje je vladalo v naših srcih. Vendar enkrat je prišel čas po tisočletnem robstvu, da smemo tudi mi svobodno dihati. Sedaj smo videli sad dela naših voditeljev, katerim se tudi mi imamo zahvaliti, da smo se zavedali svoje slovenske narodnosti; kajti ravno ti so prižgali luč narodne zavesti i svobode v naša srca. Sedaj pa, ko je zagotovljena naša svoboda, hočemo delati na to, da naše ljudstvo, katero še ni vzljubilo naše lepe do-

movine, katero ne zna preceniti dobrot, katerih nam je prineslo leto 1920, da tudi ti vsi maloverni sledijo nam, ljubijo to domovino, svoj slovenski rod in položijo svoja srca na oltar naše domovine.

Dobili smo slovenske šole, slovensko gimnazijo. Tu se bodo vzgajali pravi Slovani, katere bodo potem obsojali delo današnjih denuncijantov, kričačev i narodnih sovražnikov. To ne bodo več, kakor tudi mi nismo nobeni „Vendušje“. Mi smo Slovenci, v obče Slovani, nikakor pa nismo „Vendušje“. Toda razumim „Vendušje“ so tisti, ki se sramujejo imena: Slovenec, tisti, ki nosijo v svojih srcih mržnjo do svojega lastnega rodu, do svojega milega slovenskega materinega jezika. Madžari so kričali tudi na mirovni konferenci, da mi nismo Slovenci, da smo nek poseben, ciganski narod. Tudi po šolah so nam zmeraj trobili, da nismo Slovani nego vendsko govoreči Ogrji. Vidimo, da ti ljudje, ki sedaj, v dnevih, ko smo združeni v lastni domovini s svojimi brati idejo pot svojih gospodov, Madjarov, to so Madžaroni, kričijo, da nismo Slovenci, nego „Vendušje“.

Da, imate prav vi nehvaležneži, vi ste „Vendušje“, a mi, mi smo Slovenci. Žal nam je pa, da se s temi ljudmi družijo Slovenci, ki jim je na jeziku boljša narodnost. Da, odkrito povedano, žal nam je, da tisti, ki bi morali pri nas gojiti domoljubnost, narodno zavest, ki bi morali nas pomagati, delajo z sovražniki našega rodu.

Vsak narod stremi za tem, da si očisti čimbolj svoj jezik. Tudi mi bi na to morali gledati. Sicer pa mi to delamo že itak. Vsi, ki imamo slovenske šole, govorimo med seboj knjižni jezik. Ta jezik bi moral učiti tudi po naših šolah, da čimprej spoznamo ta jezik in kako se bolj tesno združimo z brati onstran Mure. Toda glejte! Pridejo ljudje, ki nam zbujaajo neprijetne spomine na „gospodski“ madžarski jezik. Slovenska beseda se piše v madjarskem pravopisu! Višji šolski svet v Ljubljani je prepovedal naš katekizem v šoli, češ, da je pisan z madjarskim pravopisom a eto ti ga, časopis se pa piše z ravno istim! Gotovo je, ako hočemo čimprej zavednih, dobrih državljanov, vzgajajmo jih v duhu narodnosti, tu je pa sredstvo jezik. Jezik pa i način pisanja, ki ga rabi omenjeni list, je pa naravnost strašilo. Izgleda, kakor da bi se nalašč hoteli norčevati iz lepote našega jezika.

Delo na narodnem polju pri nas skoro spi. Treba bo, da se vzdramimo. Čas je že, prilika je in dela je dovolj, le delavci, vi stopite na plan. Ni naš človek, ki dela proti slovenstvu. Sovražnik je nas vseh, ki nam je domovina mila. Boljše je onemu, ki gresi proti svojemu rodu, da si priveže mlinski kamen na vrat in ga požrejo valovi. Mladina je vedno igrala odlično vlogo skozi celo človeško zgodovino, to nam dokazujejo nešteti primeri. Vstanimo tudi mi na delo in poletimo med naše ljudstvo, zanesimo vanj misel i čut narodnosti. Zmagali bomo gotovo, kajti vsi, ki se čutijo Slovane, idejo za nami, drugi se pa itak pozgube med valovi slovanskega morja. Pokažimo, da nismo „Vendušje“ ampak telom i dušom Slovani! H. V.

Obč. odb. A. Neudauer:

Demokratsko-samostojno gospodarstvo v občini.

(Demokratsko-samostojne lumparije v drugi izdaji.)

Našim čitateljem je še dobro v spominu, kako je nekako koncem lanskega leta občinski odbor tukajšnje občine naskočil hiše revežev, katere so esene in s slamo krite, s zahtevo, da jih morajo podreti, sezidati in z opeko kriti. Proti temu nečloveškemu postopanju so se vzdignili maloštevilni občinski odborniki SLS in sicer 4 po številu proti močni, iz 12 članov z županom na čelu obstoječi demokratski-samostojni zvezi ter zahtevali pri občini in oblasti, da se take brutalne odredbe občine razveljavijo. Boj je bil neenak in trd. In vendar je uspela pravična stvar naših maloštevilnih odbornikov; prva instanca je sklep občine razveljavila, druga in zadnja instanca pa je sklep prve instance istotako odobrila, pritožbo župana dr. Boezio pa zavrnila. Večina občinskega odbora je torej pred našimi odborniki pogorela in se s žuganom vred, ki je celo jurist-odvetnik, vsled svojega protipostavnega dela blamirala. Radi članka, ki ga je v tej zadevi prinesel naš list, so nastale celo osebne tožbe, ker so se čutili napadeni prizadete ter razžaljene, vendar tudi tukaj v kljub enoletnemu pravdanju niso ničesar dosegli. One reveže, katerim je občina hotela podreti njih hiše, pa smo vendar obvarovali velike škode.

Isti in iz istih demokratsko-samostojnih ljudi obstoječi občinski odbor je v svoji zadnji seji dne 21. decembra t. l. zopet pokazal, kako se razume na gospodarstvo z od davkoplačevalcev in volilcev zaupanim jim občinskim premoženjem. Znano je, da je dobila naša občina vsled pripadnosti dela radgonskega mesta, namreč Spodnjega grisa k naši občini večji delež skupnega radgonskega mestnega imetja, namreč opekarne v Črešnjevcih in Borecih in še nekaj drugih zemljišč. To večmilijonsko imetje bi naši demokratje najrajši videli v svoji lastni posesti nego da bi se z njim okoristila občina. Ker pa tako po domačem le ne gre, so hoteli doseči vsaj nekaj in po bolj zakonitem potu. Sokolsko društvo v Gornji Radgoni je vložilo na občino dolgovozno prošnjo, da bi se mu odstopilo od opekarne brezplačno 300.000 komadov strešne opeke za zgradbo „Sokolskega doma“. Pri razpravi o tej prošnji se je vnela med zastopniki naše stranke in združenimi demokrati in samostojneži ljuta borba. Naši so z vsemi sredstvi in močmi pobijali prošnjo in navajali tehtne razloge, kateri govorijo proti ugoditvi prošnje. Vkljub temu so združeni demokratje in samostojneži glasovali za prošnjo ter tako izdali okroglo 3/4 milijona kron občinskega premoženja in ga takorekoč vrgli na cesto.

Višja šolska oblast priganja našo občino, da mora dati na razpolago za prvo silo vsaj dva razreda za ljudsko šolo, ker so dosedanja, deloma že itak v tujih bajtah nastanjeni šolski prostori neprimerni in zdravju otrok škodljivi. Zahteva se tudi postavitve šolske telovadnice. Toda za take potrebe naši gospodje ljudski zastopniki nimajo občinskega denarja na razpolago. Šolski prostori se ne bodo gradili, ker niso potrebni, pač pa „Sokolski dom“, kraj za veseljačenje, zapravljanje, pijančevanje in ponočevanje, kraj za ples in razne druge sumljive zabave in igrice.

Poprej smo imeli v Gornji Radgoni hiralnico na občinske reveže. Ta hiša služi danes vsled pomanjkanja stanovanj za stanovanje raznim strankam, občinski reveže pa nimajo strehe in se morajo potikati po raznih tujih najrevnejših in nehygijskih luknjah. Ti siromaki niso pomoči potrebni. Za „Sokolski dom“ se bolj mudi, kajti predpustni čas je tu, demokratski inteligenci pa se hoče po plesu v lepih dvorah. Samostojneže vsled svoje neokretnosti in nekolike obsežnosti sicer toliko niso za ples, pa bodo že prišli na nek način na svoj račun.

Če ne drugo, bodo udarjali takt na svoj precej obilen samostojni boben.

Podgradčani že leta in leta prosijo in se borijo za električno luč. Prispevke k električni razsvetljavi morajo plačevati kakor vsi drugi, luči pa nimajo. Ko so se pripravljale občinske volitve, je marsikateri samostojni in demokratiški kandidat poznal Podgradčane, jih vabil za svojo stranko, jim obetal občinske mandate, električno luč in druge dobrine. Ko so se volitve izvršile, so se tem ljudem odprle oči. Videli so, da so bili pošteno potegnjeni. V občinski odbor iz celega Podgrada ni prišel niti en zastopnik, ko je prišla v občinskem odboru do razprave napeljava elektrike v ta kraj, so vsi demokratje in samostojni enoglasno glasovali proti, češ, občina nima denarja. Za tako splošno občinsko potrebo torej ni bilo denarja, za proti-verski „Sokolski dom“ pa ga je na milijone. Podgrad bo ostal še nadalje v temi, po dvoranah, plesiščih in drugih zabaviščih sokolskega doma pa bodo svetili tem gospodom razkošni električni lustri. Da so ceste po naši občini potrebne popravila, da se podira Gornji gris na Spodnjega, da se udara cesta pod gradom v Muro, da bi bilo potrebno urediti naše nesrečne jarke, prehode, morebiti tudi kakšen kanal tega ti gospodje ne vidijo. Kaj jim mar ljudstvo in njega potreba! Saj ljudstva sploh ne poznaj. Sramujejo se govoriti ali občeati s prostim človekom. Viničar ali bajtar ali katerikoli drugi prostejši človek, ali ne trepetaj, kadar te vodi pot po važnem opravilu do kakega demokratskega gospoda? Še ne poznaš ga ne. Saj se še ti po volitvah ni prikazal. Volil pa si morebiti le demokratsko ali samostojno listo, torej te ljudi, ki ti sedaj tako izvrstno gospodarijo, ki so tako obremenjeni s skrbjo za tebe, revež, da ti pomagajo iz tvojega bednega položaja. Naši ljudje zastopniki SLS pa se po svojih močeh potegujejo za vsakogar, naj si bo te ali druge stranke, branijo vsakega pred krivico in se potegujejo za pravico. Ali boste drugič še tako slepo volili? Ali vas razni samostojni in demokratiški varalci niso že dovolj izučili?

Delavec, posestnik, obrtnik, viničar, uradnik in sploh vsakdo iz kateregakoli poklica, ali zaslužiš na dan 400 K? Ne! Naši demokratiški in samostojni gospodje pri občini, kateri so protipostavno sami sebe izvolili v opekarniški odsek, so si ravno tako tudi sami sebi določili dnevno odškodnino 400 K če treba iti kaj pogledat v opekarno v Borece. Vse to so si določili sami z lastnimi glasovi proti glasom naših zastopnikov. Edinemu članu tega opekarniškega odseka, katerega so vzeli v istega iz naše stranke le zato, ker ga potrebujejo, ker se drugi na opekarno premalo razumejo, pa so isti gospodje in v isti seji določili komaj tretjino tega zneska, pač menda zato, ker „klerikalec“ ne sme tako dobro jesti in piti, ker njegov želodec menda kaj boljšega ne prenese. Volilci in davkoplačevalci, ali ste s takim gospodarstvom zadovoljni? Ste zato poslali svoje zastopnike v občinski zastop?

Opekarna nima toliko dobička, da bi lahko kar $\frac{3}{4}$ milijona pogrešala, zato se vzame ta prispevek k sokolskemu domu naravnost od stanja osnovnega občinskega imetja. Ko pa bo treba denar za druge in važnejše občinske potrebe, takrat bodo enostavno naložili velike ob-

činske doklade, katere bodo plačevali vsi davkoplačevalci v občini, a oni samo najmanj ali pa nič. Gospodje, tako se ne gospodari; tako ne bo šlo!

Sicer da je tozadevni sklep občinskega odbora neveljaven. Za brezplačni odstop opeke je bilo samo šest glasov, proti pa sedem. Dva glasa sta bila neveljavna. Toda gospodje občinski možje so po svoje šteli izmed dveh neveljavnih glasov enega za pritrdilnega, ter tako na obeh straneh skrpucali enko število glasov. V takem slučaju odloči mnenje župana, kateri je samoposebi umevno odločil v prid „Sokola“, saj je vendar splošno znan kot največji junak-sokol ki se silno trudi za razširjenje „prosvetljene sokolske kulture“.

Iz tega razloga in iz mnogih drugih, katere bodo prizadeti gospodje razvideli iz tozadevne vloge, so občinski odborniki SLS vložili pritožbo. Upamo, da bo oblast celo zadevo najstvarneje preiskala, sklep razveljavila, prizadeta gospode pa poučila spoštovati zakone in tuje imetje.

Dosedaj smo vas pustili pri miru, četudi ste za sokolski dom nabirali razne darove pri naših ljudeh, večkrat tudi pod vedoma zmotnimi pretvezami. Toda odslej bomo v očigled takega vašega postopanja ubrali drugo pot. Delali bomo na to, da na deželi in od naših pristavev sploh ne dobite nobenega prispevka, četudi boste znali še tako lepo govoriti. Niti tega vam ne bodo dali, kar so že obljubili.

Pri prihodnjih volitvah bo ljudstvo, izučeno po vašem sedanjem delovanju, odločilo tako, da bodo samostojni in demokrati svoje vrste prav lahko prešteli.

Sramota.

V „Slov. Narodu“ je dal natisniti 1. decembra t. l. slovenski profesor na vseučilišču v Ljubljani sledeče vrstice:

„Vendar ima naša univerza izpolniti velevažno nalogo v korist državi, pripravljati asimilacijo zapadnega dela kraljevine proti vzhodu. To se pa ne more goditi skokoma, temveč le naravnim, razvojnim potom. Asimilacija bo prišla, ker je naravna, brezuspešno pa bi bilo, jo stvoriti siloma že danes. Danes je naša univerza še slovenski kulturni inštitut in tak naj ostane dotlej, da se slovenski narod tudi jezikovno zlije s Hrvati in Srbi v eno celoto, kakor se je z njimi že združil v politično edinico.“

„Mi se pritožujemo, da država naše univerze v Ljubljani ne podpira dovolj. Ali zasluži slovenska univerza, kjer „še“ sme delovati slovenski profesor in zapisati tako sramoto v slovenskem jeziku, sploh kakšno podporo?“

Le pomislite, kaj bi bilo, če bi bil n. pr. v Strassburgu vstal nemški pro-

fesor in bi bil zapisal, da je namen strassburškega vseučilišča ta, da pripravlja pot potujočevanju lastnega rodu! Prepričani smo, da mož tudi pol minute ne bi bil več predaval...

Kaj se pravi to: „Asimilacija zapadnega dela naše kraljevine proti vzhodu“? — To se pravi: Slovenci morajo izginiti in se posrbiti!

Dalje: „Asimilacija bo prišla, ker je naravna“! — Kaj se to pravi? Takim besedam pravimo: To je nepoznanje najosnovnejših naravnih zakonov. „Asimilacija“ (= „stapanje“) narodov se ne vrši naravno, ampak samo z nasiljem. In nasilje zagovarja slovenski vseučiliški profesor! Bežite no!

Dalje: „Danes je naša univerza „še“ slovenska.“ Kaj pomeni ta „še“? Ta „še“ pomeni, da bo slovenska univerza v Ljubljani tudi slovenska ostala na vekomaj veke amen! Kljub takim profesorjem, ki pišejo „še“. „Jugoslovenske“ univerze nam Slovencem ni prav nič ne treba!

Slovenska univerza je plod hotenja celokupnega slovenskega naroda. Univerza je zavod, kjer popolnoma avtonomno, brez vnanjih ovir, cvet naroda razvija svoje znanstveno delovanje. Univerza je višek narodne kulture. Kjer ni naroda, ni univerze. Fabrika za uradnike še ni univerza. Na univerzah poučujejo namreč narodni profesorji, v fabrikah za uradnike pa — kuliji.

Če bo treba pa še ostrejšo pisati, bomo pa še ostrejši. Zaenkrat toliko.

Murščak. (Požar.) V noči od 13. na 14. dec. je zgorela viničarija g. Janko Čirič, gost. in kavarnarja iz Gornje Radgone. Uničeno je 36 polovnjakov vina in 24 polovnjakov praznih. Škoda je ogromna. Posestnik ni bil zavarovan. Ta nesreča bodi vsem, ki omalovažujejo zavarovanje proti požaru — resen opomin. Z nesrečnim g. Čiričem sočustvuje vsak, ki ga pozna.

D o p i s i.

Gornja Radgona. Na naslov politične oblasti s prošnjo, da zadevo sporoči pristojni višji oblasti odnosno ministarstvu za finance in notranje zadeve in v vednost gospoda ministra za socialno skrb. Brez primeren škandal. Ponovno se je na tem mestu ožigosalo, v

Arbogast Reiterer. O. T.—r.

Skrivnostni glasovi iz drugega sveta.

(Dalje.)

Četudi ta nočno cvetka sijajno cveti in sveti skozi temo versko mrzlega sveta, razvija in razširja vendar omamljiv strupen vonj, ki tako lahko povzroča smrt in pogibelj. Kakor visoko tudi cenimo notranjo vrednost spiritizma za vero v nesmrtnost, tako moramo vendar opozarjati, da tiči v tem gibanju nekaj docela nekrščanskega. „Ne bom verjel, da je Kristus vstal, če ne morem položiti svojih prstov v rane njegovih rok in nog.“ „Tomaž, pridi sem k meni in položi svoje prste v moje rane in ne bodi neveren, ampak veren. Blagor jlm, ki ne vidijo šin vendar verujejo!“ To je pač stara Tomaževa nevera. Prekrasne evangelske besede o večnosti in vstajenju so ji preveč priproste in preskromne, zato posega v spiritizmu radovedno in predrzno tja v večnost. Resno zamišljeni stojijo ljudje ob odprtem grobu, ki je ravnokar sprejel človekove telesne ostanke v spremstvu duhovnikovih besed: „Vzemi, zemlja, kar je tvojega! Naj sprejme Bog, kar je njegovega!“ Duši kličejo vsi zadnji željo v pozdrav: „Gospod, daj ji večni mir in pokoj in večna luč naj ji sveti!“ Že v predkrščanskih časih so smatrali za zločin, če si je kdo upal predrzno posegati v ta tihi mir mrtvih. „Zakaj motiš moj mir?“ Ta očitek je bila prva be-

sesta, ki jo je Samuelov duh vrgel pred kralja Savla. „Predno vzhajajoče solnce zopet zaide v prihodnjo noč, boš ti in tvoji sinovi med mrtvimi!“ Po tem nazoru so že stari s strogimi zakoni, često s smrtno kaznijo, prepovedali nekromantijo, zarotovanje mrtvih — in katoliška cerkev je za nje določila cerkvene kazni.

To je nekrščanska stran modernega zarotovanja duhov. Strupen dihanje, ki ga izliva ta v blestečo magično svetlobo odeta nočna cvetka, je kolobocija razodetij ali tako strašno si nasprotujočih odkritij duhov. In na tej podlagi naj bi se zgradila nova vera ali nov svetovni nazor! Pred temi razodetji klanja večina ljudi v ponižni veri svoje glave. Zaslepljeni menijo, da mora biti vse resnično, kar poročajo duhovi, ker pozabljajo na to, da riše solnčni žarek senco in da so razen koristnih rastlin tudi strupene in razen človekoljubnih dobrih duhov tudi temni, zli demoni in nagajivi škrti. Izvenspiritistični duhovni pojavi in razodetja nam dobro služijo, da osvetlimo versko stran, ker jih lahko s prejšnjimi vsoporedimo in primerjamo. Naj navedemo nekaj takih prikazni.

Dne 4. novembra 1859 je v samostanu v Folignu zadela kad opatinjo Terezijo Margareto Gesta, ki je kmalu nato umrla. Bila je na glasu svetosti. Tri dni po njeni smrti so slišali v njeni sobi in v bližini otožne glasove. Niso se za to zmenili, češ da je le prevara sluha. Dne 16. novembra je slišala korna sestra Ana Felice Menghini, ki je bila znana neustrašljivka, okoli desete ure predpoldne v pralnici te otožne glasove, ki so se ji zdeli podobni glasu umrle

opatinje. Smejala se je neumnemu domisleku ter si na tihem rekla, da mora biti pač kaka mačka po neprevidnosti kje zaprta, in je začela odpirati omare, da je poišče; toda vedno isti glasovi nekje v sobi! Konečno zakliče sestra: „Jezus, Marija, saj vendar nikogar ni tukaj?“ Komaj je izgovorila te besede, že sliši opatinjo glasno in razločno reči: „Moj Bog, kaka bolečina!“ Sestra Menghini je imela še toliko poguma, da je vprašala: „Zakaj bolečina?“ — „Radi ubožstva“, se čuje odgovor: „Vi ste bili vendar vedno tako ubogi?“ — „Ne radi mene“, odvrne glas „ampak zaradi nun! Če ena lahko zadosti, zakaj dve ali tri?“ Sedaj je soba nankrat kakor polna megla in sredi nje se vidi senca umrle, ki se pomika proti izhodu, med tem ko sliši sestra še vedno za se mrmrajoči glas, ne da bi mogla še kako besedo razumeti. Ko je senca umrle blizu vrat, zakliče glas zopet krepko in odločno: „Da se ti prikažem, je velika milost, in za znamejše zapuščam tole!“ Močno udari ob vrata in v tem trenutku je soba zopet brez megle in svetla.

Sestra Menghini beži iz sobe in pride tresoča se po vsem telesu in zmučena k drugim sestram ter sporoči vsa skrajno razburjena, kaj se ji je pripetilo. Da bi iskala znamenje, je čisto pozabila. Name gredo sedaj vse v pralnico, da si stvar ogledajo.

Na vratih odtis ženske roke, ki bi ga z razbeljeno železno roko ne mogel boljše izvršiti.

(Dalje prihodnjič.)

kako mizernem stanju se nahaja stražna baraka ob Murskem mostu, torej ob državni meji. Da stoji omenjena baraka, katero ni postavila državna uprava — gre zasluga stražnikom redarjem samim, ki so svojčas iz svojih beraških dohodkov zložili skupaj po dinarjih svotico, s katero so si postavili majhno kolibico, ki ni sedaj podobna niti najbolj zanemarjenemu vaškemu stranišču, kamoli stražnici ob državni meji. V letnem času smo kolikor toliko molčali, ker smo lahko videli v slučaju dežja, da imajo stražniki razpeti dežnik v baraki sami, da se ne zmočijo. Ko pa je nastopila zima, ne sme dopustiti nikdo, ako ima le malo čuta človečnosti v sebi — da se ta zadeva še nadalje zavlačuje. Mi tu na meji vemo, da ima vlada milijone in milijone za privatna društva, za sokolstvo in razne nepotrebne stvari, zato je naravnost državni škandal, da se ne postavi primerna in dostojna vojaška stražnica. — Ko je bila še granična trupa tu, je dobivala neki pavšal za nakup drv, sedaj, ko obavljajo to službo redarji, tudi tega ni. Zima pa je neznosna in redarji so obsojeni, ali zmrzniti, ali pa drva — krasti. Tako pospešuje naša državna uprava moralnost v obmejnih organih. Koliko je državnih odn. sekvstriranih posestev in posestev, ki so pod državnim nadzorstvom. Iz teh bi se lahko proti primerni odškodnini ali brez iste dobil les za barako in kurivo. Obmejno ljudstvo zahteva od merodajnih krogov, da se za to stvar zavzamejo. Država pa je svojemu ugledu dolžna, da ta grozni nedostatek odstrani. Red mora biti!

Maribor. (Izpred porote.) Dne 15. dec. se je zagovarjal pred mariborsko poroto v gornjeradgonskem okraju dobro znani Ivan Štuhec iz Mursčaka. Obtožen je bil, da je pod zvitiimi pretvezami izvalil od gostilničarja Rudolfa Horvat pri Kapeli 45.000 K, od Franca Korošca v Gornji Radgoni 8000 K, od K. Jurjoviča v Radincih 6000 K, ter da je ponarejal denarne pobotnice in druge listine, in torej stem zakrivil hudodelstvo goljufije. Dalje je bil obtožen, da je kot sekvester poneveril od zaupane mu imovine nekega Probst pri Kapeli nad 80.000 K in kot sekvester Weberjevega posestva v Črešnjevcih 160.000 K. — Obtoženi je te goljufije le deloma pripoznal, po večini pa tajil. Toda državno pravdnistvo je vse te goljufije in poneverbe tekom enoletnega poizvedovanja dognalo in dokazalo ter ga radi njih stavilo pod obtožbo. Porotniki pa so ga spoznali kljub Štuhečevemu lastnemu pripoznanju za krivega le glede zneska 45.000 K pri Horvatu in 6000 K pri Jurjoviču, vse druge lumparije in poneverbe pa so ga oprostili. — Radi teh dveh deliktov je obsodilo sodišče Štuheca na 18 mesecev težke ječe, poostrene s trdimi ležišči in posti. — Radi oprostitev v ostalih in najtežjih točkah obtožbe so se navzoči poslušalci, katerih je bila polna dvorana, zgražali in čudili, kako so ga mogli porotniki oprostiti, ko je bil položaj popolnoma jasan in krivda obtoženca dokazana. Eno-glasna sodba vseh poslušalcev je bila, da porotniki — niso bili kos svoje naloge in da cele obtožbe in položaja zdaleka niso razumeli.

Kakor je institucija porotnih sodišč lepa in za ljudstvo neprecenljive vrednosti, bi se vendar moralo gledati na to, da se za porotnike določijo je taki sposobni možje, ki so v stanu vsak poedini slučaj doumeti in po prosti človeški pameti pravilno presoditi. Potem se ne bi

več dogodilo, da bi se zločinci oproščali, nedolžni pa morebiti obsojali.

V Ljutomeru je umrl na Štefanovo trgovec g. Mihael Cimerman v najlepši moški dobí v starosti 44 let. N. v m. p.!

Naš zanimivi podlistek se ne konča, temveč se bo nadaljeval še približno dva meseca.

Murska Sobota. (Darovi Jugoslovenski Matici.) G. Andrej Bole uradnik pri glavni carinarnici v M. Soboti din. 20. gđč. Stalowsky Cecilija, učiteljica v Velikih Dolencih poslala 110 din, ki so se nabrali o priliki proslave rojstnega dne Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra I. v gostilni „Sočič“. Plemenitim darovalcem se podružnica najtopleje zahvaljuje.

Državno zbornske volitve.

Reklamacijska doba za volilne imenike traje do 6. januarja, ker je bil razpis volitev objavljen že 23. t. m. Vsak somišljenik naj poskrbi, da pride v volilni imenik.

Gornja Radgona. Stane Cividini, brivec, naznanja cenj. obiskovalcem, da je brivnica v nedeljo, 31. dec. odprta do 18. ure zvečer. Na Novega leta dan celi dan zaprta.

Brošura: Mednarodna organizacija dela — njeno poslovanje. Vsem oddelkom pokrajinske uprave, ministerijalnemu oddelkom in odsekom, okrajnim glavarstvom, politični ekspozituri, policijskemu ravnateljstvu v Ljubljani in policijskemu komisarijatu v Mariboru. Mednarodna pisarna dela, sestavni del Društva narodov, izdala je v srbskem jeziku brošuro: Mednarodna organizacija rada — njeno poslovanje, z namenom, da na kratko objasni in razloži postanek, namen in dosedanje delo Mednarodne organizacije dela. Pisarna je mnenja, da bode na ta način širšemu občinstvu naše kraljevine omogočeno, da se bliže seznani s to mednarodno institucijo, katera si je stavila nalog ustvarjenje visokega ideala društvenih pravic in to potom dogovora in složne mednarodne akcije. Priporočam naslovu to izdano brošuro s prošnje, da na isto opozori tudi svoje podrejene urade oziroma širšo javnost. Brošura se naroči pri Društvu Naroda, Mednarodna Organizacija Rada v Genevi (Bureau international du travail — Geneve: Pokrajinski namestnik: Iv. Hribar s. r.

Nahod? Glavobol? Zobobol? Trganje? Odrečejo večkrat mišice in živce? Prijetno čuvstvo kreposti prinese pravi Fellerjev Elzafluid! Najboljše hišno sredstvo, lajša bolečine, osvežuje in jača ter čez 25 let priljubljen kosmetikum za nego kože, las in ust! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 Din; 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 208 Din in 50% doplatka razpošilja: lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr g. št. 326, Hrvatsko.

Občni zbor
vojnih invalidov vdov in sirot
se skliče dne 7. januarja 1923 ob 1/28. uri zvečer v gostilni Karbaš v Gornji Radgoni. Dolžnost vseh invalidov je, da pridejo polnostevilno, ter se bo razpravljalo o zelo važnih zadevah.

Gornja Radgona, 24. dec. 1922.
Podružnica voj. invalidov v Gornji Radgoni.

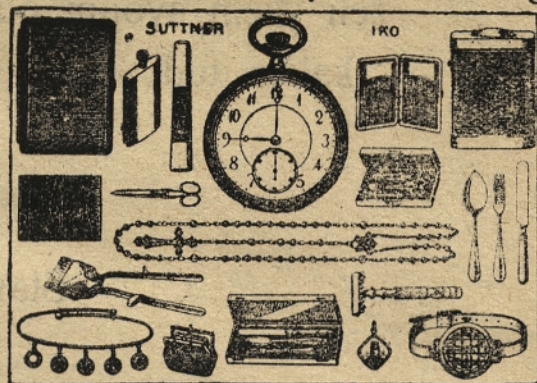
Za vse dobro in plemenito vnetim občinskim očetom Gornje Radgone, ki imajo srce in razumevanje za sokolsko torej brezdvojnno za državotvorno idejo želi

Veselo in Srečno Novo leto
Baraka ob mostu.

ZAKAJ? Zato ker je velikansko množino suknja, platna, parhenta in hlačevine prejela iz inozemskih čudovitih nizkih cenah veletrgovina
R. STERMECKI - CELJE št. 303
Cenik z tisoč slikami zastoni.

Dobro obuvalo je Suttnerjevo obuvalo!

Ne nadkriljivi v trajnosti in primerni obliki so črevlji za gospode iz močnega finega usnja! Elegantni in moderni črevlji za gospe in dekleta! Dobri in komot nizki črevlji in sandali! Bogata

izbira srajc, poramenic (hosenträger), športnih kap nudi vam ilustrovani Suttnerjev cenik, v katerem bodele našli različno namizno orodje, škarje, žepne nože, doze za svalčice in tobak, aparati za brijanje in nažigalce, verižice, krstne obeske in vse, kar želite za sebe ali za darila.

Tudi pravi Elza-preparati lekarnarja Eugen V. Feller v Stubici, kako Elza-lilijno-mlečno milo se morejo priložiti radi udobnosti odjemalcev. Zahtevajte krasni katalog, za katerega je treba odposlati samo 2 dinarja za poštnino:

Svetovni odpošiljalni tvrdki
H. SUTTNER, LJUBLJANA št. 952
Slovenija.

Prva delikatesna trgovina
Angela Čeh-Vršič
v Ljutomeru

priporoča sledeče po zelo nizkih cenah in najboljše kakovosti.

Sunkarice
Krakovske
Brunšviske
Krenovke
Kranjske
Mostadella
Salamo l. ogrsko
Vse vrste sira
Sardine
Čokolade
Fine bonbone
Citrone in oranže
Fino pečivo

in vse druge špecerije.

Vsem cenj. odjemalcem

Veselo Novo leto!

Spoštovanjem
Angela Čeh-Vršič
v Ljutomeru.

Lepo posestvo
se takoj proda

z hišo in gospodarskim poslopjem vred. Posestvo meri 4 1/2 orala, obstoji iz lepega sadonosnika, njive in gozda za posekat. Več pove lastnik **Martin Topolnik**, posestnik v Rožičkem vrhu št. 90, občina Stanetinci, p. Sv. Jurij ob Šč.

Kdo?

ima kaj za prodati ali hoče kaj kupiti, naj inserira v „Murski Straži“, najbolj razširjen list v Prekmurju, Murskem polju in Slov. goricah.

Srečno veselo Novo leto

želi vsem cenj. odjemalcem

Franč Senčar, Mala Nedelja

trgovina mešanega blaga, nakup jajc, masla suhih gob in vseh poljskih pridelkov.

Priporoča se tudi v novem letu za cenj. naklonjenost zagotavljajoč najboljšo postrežbo.

Srečepolno Novo leto

želi vsem svojim cenj. odjemalcem

Benjamin Dibelčar ml.

kleparstvo in trgovina
Gornja Radgona.

Slovenska banka podružnica Ljutomer
obrestuje vloga na knjižnice in tekoči račun po 4 1/2 do 6%

Hranilnica in Posojilnica v Radincih r. zadr. z neom. z. deluje z uspehom ob meji!

Srečno Novo leto

želi vsem svojim odjemalcem in naročnikom,
kakor tudi vsem znancem in prijateljem

Josip Dibelčar

Stavbena in galanterijska kleparna
v Radincih.

Vsem svojim cenj. gostom, prijateljem
in znancem želi

**Veselo in blagoslovljeno
Novo leto 1923**

ter se priporoča
Alojzij Kampuš, gostilničar
Gornja Radgona.

Redni občni zbor

ogr. voj. invalidov, vdov in sirot
se skliče na dne 6. januarja 1923 v pro-
storih gostilne „Triglav“ v Ljutomeru.
Začetek točno ob 9. uri dopoldne. —
Pridite vsi, kateri ste naše misli.

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir,
sadje in druge deželne pridelke **Andrej Oset**
kupi in prodaja
Maribor, Aleksandrova cesta 57. - Telefon št. 88

Carinarnica

v Gornji Radgoni

naznanja, da se vrši na
praznik Sv. Treh Kraljev
dne 6. januarja 1923

licitacija

raznih

zaplenjenih predmetov.

Začetek po rani maši.

Državna razredna loterija.

Peto kolo.

Prvo žrebanje 2. in 5. januarja 1923.

100.000 srečk.

50.000 dobitkov.

Glavni dobitki:

K 4,000.000.—

K 2,400.000.—

K 1,600.000.—

K 800.000.—

K 600.000.—

K 400.000.—

„ 320.280.—

„ 280.000.—

„ 240.000.—

„ 200.000.—

„ 160.000.—

„ 120.000.—

K 80.000.— itd.

Dobitki se izplačajo takoj brez odtegljaja.

Cena srečkam:

cela Din 48.—

polovična Din 24.—

četrtna Din 12.—

Zahtevajte gratis prospekte.

Razprodaja in pošilja po pošti:

Ohrtna banka podružnica **Ljutomer**

SLAVENSKA BANKA d. d. podružnica GORNJA RADGONA

Delniška glavica K 150.000.000.— Ljubljana, Zagreb, Beograd.

Rezerve K 50.000.000.—

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n./S., Celje, Dubrovnik, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Osijek, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Velikovec, Vršac. — Ekspoziture: Monoštor (Baranja), Škofja Loka. — Sezonska ekspozitura: Rogaška Slatina. Agencija: Buenos-Aires (Argentina). — Afilijacije: Split, Jugosl. Industrijska banka. — Bučapest, Balkan Bank R. T. — Wien, Bankhaus M. R. Alexander.

Obrestuje vloge na hranilne knjižice po 4 do 5% in izplačuje iste brez odpovedi.
Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.